

Blowen kan dankzij Krytyka

#Activisme

Krytyka Polityczna zorgde ervoor dat de softdrugswetgeving werd geliberaliseerd. De sociale jongerenbeweging wordt steeds machtiger.

Camil Driessen
Warschau

De regenboogvlag hangt er nog steeds. 'We zijn natuurlijk voor gelijke rechten voor homo's, maar hingen hem op toen de paus zalig werd verklaard en de straat vol hing met Poolse vlaggen en die van het Vaticaan.' Financieel directeur Dorota Glazewska licht als ze vertelt dat Krytyka Polityczna (Kritische Politiek) graag provocceert. Tegelijkertijd brachten ze namelijk ook het boek *Anty-Papież* (tegen de paus) uit.

Krytyka Polityczna is een denktank, collectief van intellectuelen en kunstenaars, magazine, website, een links-cultureel centrum met gigantische bar (Nowy Świat vernoemd naar A Brave New World) en dus ook een uitgeverij. Aanjager van de langzame liberalisering in het oerconservatieve Polen. In 2002 in Warschau begonnen met een magazine maar inmiddels uitgegroeid tot een sociale beweging die ongekend populair is onder jonge Polen.

Ze hebben 20 lokale afdelingen in Polen en zelfs een kantoor in Oekraïne en Engeland. Opgericht door een stel geëngageerde studenten om de Poolse intellectuele elite nieuw leven in te blazen. De club heeft meer dan honderd werknemers en duizenden vrijwilligers. In plaats van de politiek in te gaan ('die is corrupt'), laten ze politiek voor ze lopen. En hoe.

Masterplan blowen

Deze week tekende de Poolse president Bronisław Komorowski de nieuwe drugswet die voor Poolse begrippen nogal liberaal is. Als je een jointje rookt hoeft het OM je niet meer voor de rechter te slepen. Allemaal dankzij Krytyka Polityczna dat twee jaar geleden subsidie kreeg van het Open Society Institute voor hun masterplan Liberaliseer Drugsbeleid.

Conservatieve wetten veranderen doe je als volgt: 'We begonnen met de publicatie van een boek over de fouten in het softdrugsbeleid', vertelt Glazewska enthousiast. 'Toen zijn we de media gaan bestoken.' Eerst maak-

De regenboogvlag hangt er nog bij de liberale denktank Krytyka. IRIS MECHELSSEN

ten ze een promovideo met beroemdheden zoals acteurs en musici. Daarna waren de gerenommeerde denkers aan de beurt: hoogleraren, en zelfs een oud-president ondertekenden een open brief in de krant. Vervolgens vonden ze een politicus om de liberale wet in te dienen. 'Wij zorgen voor maatschappelijke discussie, veranderen het discours.'

Krytyka Polityczna is de politiek-maatschappelijke kracht die het nieuwe Polen belichaamt. Ze loopt mijlen voor op wat politici in het par-

lement willen. Strijdt voor homorechten, legalisering van abortus en euthanasie, probeert ervoor te zorgen dat mensen anders gaan nadenken.

Hands on, links, idealistisch, maar ook enorm pragmatisch. Dat doet soms pijn. Zo worden feesten in de bar Nowy Świat gesponsord door Red Bull. Glazewska verontschuldigt zich heftig. 'Het liefst verkoop ik ook alleen maar Fair Trade producten, maar wij gebruiken het geld voor een goed doel: om onze activiteiten mee te betalen. Wij zijn geen anarchist.'

Een Fries lesje Subsidiekunde

#Kasjoeben

De Kasjoeben in Polen zijn Friesland-experts. Want? Ze weten precies hoe je geld van de overheid kunt krijgen.

Kristel Segeren
Gdansk

'We zijn nogal koppig', zegt Lukas Richert. 'Net als jullie Friezen.' De voorzitter van de Vereniging voor Kasjoeben zit in zijn kantoor, dat één groot logo is. De muren zijn knalgeel en op iedere vierkante meter zit een gitzwarte griffioen geplakt. Dat symbool is belangrijk is blijkt als Richert even later een beschilderde mok op tafel zet. 'Hier staat ons nationale

volkslied op', grijnst hij.

De Kasjoeben wonen in de noordelijke streek Pommeren, en hebben hun eigen taal en cultuur. Ze waren eeuwenlang de speelbal van Duitsers, Polen en Russen. 'De betekenis van Kasjoeb stond gelijk aan een dom persoon.' De Sovjets verboden de taal. 'Mijn vader kreeg op school een zakdoek om zijn mond geknoopt, zodat hij zijn tongval zou afleren.'

Nu is Kasjoebisch juist hip. 'Zo'n vijf jaar geleden zong een meisje een volksliedje bij de Poolse *Idols*', vertelt Richert. 'Het was voor ons als een revolutie. Ze won niet alleen de wedstrijd, maar ook onze trots terug.' En MTV maakte de Kasjoebische pop-

groep Chęc popular. 'Hoewel ze niet zo succesvol waren als de Friese band De Kast, hoor.'

Richert blijkt meer van de Friezen af te weten. 'We hebben veel van ze geleerd, ze weten precies hoe je geld van de overheid kunt krijgen. Wij hadden nog nooit van culturele subsidies gehoord.' Ze lanceerden daarop een eigen radiozender, afgekeken van Radio Fryslân. 'En recent hebben we net als de Friezen een eigen omroep gelanceerd. Nu nog een krant.'

Premier Donald Tusk mag zich de grootste Kasjoebische celebrity noemen. 'Hoewel hij om de eer strijdt met schrijver Günther Grass. Beiden zijn echte Kasjoeben, doorbijters.'

Typisch Pools Taxi Regels zijn regels

Taxi's aanhouden kan nog best lastig zijn als ze met 88 langscheuren in het centrum. Daarom bellen we in het restaurant met het taxibedrijf om een gezelschap van zes naar huis te brengen. Het bedrijf vindt dat we daar twee taxi's voor nodig hebben, ze weigeren meer dan vier passagiers per taxi mee te nemen. Regels.

De eerste taxi arriveert op tijd. Maar wat blijkt: het is een soort busje waar we met gemak met zijn zessen inpassen. Handig toch? Kan die tweede taxi afbesteld worden. Maar als we ons er allemaal ingevouwen hebben, weigert de chauffeur te vertrekken. 'No, two taxi's', zegt hij. 'We don't need two, yours is big enough', werpen we tegen. 'Let's go please.'

Nee hoor. Doet ie niet. 'Two taxi's.'

Wat nu? We verhogen de verbale druk, alweer zonder effect. Noodgedwongen stapt de helft uit – taxi wint. 'Okay, go.' Maar hij wil niet wegrijden. 'Bring them home, come on!', roepen we vanaf de stoep.

Hij licht en zijn hoofd zakt naar het stuur waar het seconden lang stuitert tegen het rubber blijft hangen. Onmacht heeft volledig bezit van hem genomen. Afwijken van de afspraak kan

natuurlijk niet, ook al stroomt zijn taxi leeg.

Nu stap iedereen uit, het geld met dit vervoersproject is op. We lopen in de richting van een hotel waar andere taxi's staan. Even volgt de lege taxi ons in wandeltempo, alsof er nog een kans is dat we van zijn diensten gebruik gaan maken.

Bij het hotel alweer onduidelijkheid. Eén chauffeur is meteen bereid te vertrekken, maar de andere loopt drukkebaard de lobby binnen. Even later is hij terug met papieren in zijn hand en er volgt koortsachtig overleg met zijn collega. En ja, opeens kunnen we weg nadat overeenstemming is bereikt. Geen idee waarvoor.

Algauw blijken we in 'een hotel-taxi te zijn gestapt, terwijl de andere een gewone is. De 'gewone' taxi weigert zijn meter aan te zetten, ondanks herhaaldelijk verzoek, en wijst naar de hoteltaxi.

Bij aankomst blijkt waarom: de hoteltaxi rekent ons het drievoudige tarief. Maar hé, we zijn wel thuis. Op zijn Pools.

Einde Poolse babyboom

Warschau Voor het eerst in zeven jaar zijn de geboortecijfers gedaald. In 2009 werden er 419.000 kinderen in Polen geboren, afgelopen jaar waren dit er 6.000 minder. Demografen zijn bang dat zo de pensioenen in gevaar komen.

Hooligans opgepakt

Warschau Dertien hooligans zijn opgepakt nadat de politie deze week de foto's van vijf vijfdeklassers vrijgaf. De hooligans veroorzaakten rellen na de wedstrijd tussen Legia Warszawa en Lech Poznań op 3 mei.

leef

authentiek **innovatief**

daadkracht **potentieel**

WORD STUDENT ONDERNEMER 2011!

Laat je beoordelen door onze deskundige jury gevormd door managers en ondernemers uit de top van het Nederlandse bedrijfsleven!

Win!

- Media Campagne in Dagblad De Pers
- FMO Development Experience
- Juridische adviezen van Ruig & Partners
- Accuraad consultancy uren Company Branding

Voor alle finalisten!

- Landelijke Publiciteit
- Mediatraining van Ben Rogmans
- Salestraining van Accuraad
- Kvk seminar naar keuze

EEN INITIATIEF VAN IMPRESSIVEGREENAPPLE

SELECTEREN IS EEN KUNST SYMPATHISANTEN

PARTNERS

DePers

Ruig & Partners

FMO

Reckitt Benckiser

Inschrijven is mogelijk tot 30 juni 2011!
www.studentenondernemersprijs.nl

Parijski

Nogal wat vooraanstaande Polen verhuisden in de 18e en 19e eeuw naar Parijs en werden wereldberoemd. Neem Frédéric Chopin en Marie Curie.

Welkom vreemde

Polen staan bekend als gastvrije mensen als je bij ze over de vloer komt. 'Gast in het huis, God in het huis', is een eeuwenoude Poolse uitdrukking.

Voorzitterschapsfeest

Honderdduizenden Polen worden verwacht op het concert Warschau Calling ter ere van het EU-voorzitterschap dat op 1 juli begint.